

DECIZIE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Vladimir Mușat,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vladimir Mușat către Galina Mușat cu privire la restituirea sumei și la acțiunea reconvențională înaintată de Galina Mușat către Vladimir Mușat cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor din 06 septembrie 2018 și 25 septembrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins cererile lui Vladimir Mușat de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, și încheierii din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Vladimir Mușat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 iunie 2018, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 27 decembrie 2017, Vladimir Mușat s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Galina Mușat, solicitând restituirea sumei.

Ulterior, Galina Mușat a depus acțiune reconvențională către Vladimir Mușat cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Mușat împotriva Galinei Mușat privind restituirea sumei, ca neîntemeiată. S-a admis acțiunea reconvențională depusă de Galina Mușat împotriva lui Vladimir Mușat cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a declarat nulă recipisa din 05 iunie 2014, prin care Galina Mușat a semnat că a primit de la Vladimir Mușat suma de 4 000 000 (patru milioane) lei. S-a încasat de la Vladimir Mușat în beneficiul Galinei Mușat suma de 3000 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. Măsura de asigurare impusă prin încheierea din 04 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, privind aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești din conturile bancare ale Galinei Mușat, s-a anulat.

La 25 iunie 2018, Vladimir Mușat a contestat cu apel hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin încheierea din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea apelantului Vladimir Mușat privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea

apelului a fost respinsă ca neîntemeiată; nu s-a dat curs apelului declarat de Vladimir Mușat, acordându-i acestuia un termen rezonabil de 10 zile din momentul comunicării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat. Totodată, i-a fost comunicat apelantului că în cazul nelichidării în termen a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea repetată a apelantului Vladimir Mușat privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului a fost respinsă ca neîntemeiată; s-a lăsat fără curs apelul declarat de Vladimir Mușat, acordându-i acestuia un termen rezonabil de 10 zile din momentul comunicării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat. Totodată, i-a fost comunicat apelantului că în cazul nelichidării în termen a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Vladimir Mușat, din motiv că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 19 octombrie 2018, Vladimir Mușat a contestat cu recurs încheierile din 06 septembrie 2018, 25 septembrie 2018 și 16 octombrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierile instanței de apel, care urmează a fi casate, deoarece, potrivit recurentului, instanța de apel i-a încălcat drepturile procesuale, restituind cererea de apel, or, apelul motivat a fost depus în termenul stabilit de Curtea de Apel Chișinău, iar taxa de stat nu poate fi achitată din motivul unei situații materiale precare, pe care a probat-o în fața instanței, solicitând scutirea de la plata taxei de stat.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea recursului declarat, casarea încheierilor din 06 septembrie 2018, 25 septembrie 2018 și 16 octombrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău, scutirea de la plata taxei de stat și restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vladimir Mușat urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea privind restituirea cererii de apel a fost pronunțată de Curtea de Apel Chișinău la 16 octombrie 2018, fiind primită contra semnătură de către recurent la 17 octombrie 2018 (f.d. 138). Astfel, ținând cont de faptul că cererea de recurs a fost depusă la 19 octombrie 2018, Colegiul consideră că cererea de recurs a fost depusă în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță, se constată că, prin încheierea din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea apelantului Vladimir Mușat privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului a fost respinsă ca neîntemeiată; nu s-a dat curs apelului declarat de Vladimir Mușat, acordându-i acestuia un termen rezonabil de 10 zile din momentul comunicării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat. Totodată, i-a fost comunicat apelantului că în cazul nelichidării în termen a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea repetată a apelantului Vladimir Mușat privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului a fost respinsă ca neîntemeiată; s-a lăsat fără curs apelul declarat de Vladimir Mușat, acordându-i acestuia un termen rezonabil de 10 zile din momentul comunicării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat. Totodată, i-a fost comunicat apelantului că în cazul nelichidării în termen a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost primită de către Vladimir Mușat la 26 septembrie 2018 (f.d. 117), iar la 04 octombrie 2018 acesta a înregistrat cererea de apel motivată (f.d. 119-120), fără a anexa dovada de achitare a taxei de stat.

Colegiul nu poate reține argumentul recurentului cu privire la faptul că acesta a prezentat dovada achitării parțiale a taxei de stat în sumă de 500 lei, anexată la cererea de apel motivată, dat fiind faptul că ordinul de încasare a numerarului nr. DQIC-F100 (f.d. 127) datează cu 10 mai 2018 – dată anterioară emiterii hotărârii. De asemenea este neîntemeiat și argumentul recurentului cu privire la faptul că legea nu-i interzice să achite taxa de stat înainte de pronunțarea hotărârii, deoarece anterior soluționării litigiului recurentul nu putea ști dacă hotărârea va fi în favoarea sau defavoarea sa, respectiv nu putea cunoaște dacă eventual va contesta hotărârea. Suplimentar este de menționat că ordinul de încasare a numerarului menționat a fost prezentat în copie, de aceea Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat nu l-a reținut drept probă.

Cu referire la cerința recurentului/apelant de scutire a acestuia de la plata taxei de stat, Colegiul reține că acesta nu a prezentat probe în confirmarea faptului că nu deține cu drept de proprietate bunuri imobile, mijloace de transport, că nu dispune de bunuri materiale ce ar putea fi utilizate în vederea acumulării sumei necesare pentru achitarea taxei de stat și probe ce ar dovedi că acesta nu dispune de posibilitatea de a dobândi suma necesară pentru achitarea taxei de stat, cu alte cuvinte, nu a demonstrat existența unei stări materiale precare.

În acest sens, Colegiul susține poziția instanței de apel în privința certificatului nr. 26 din 26 septembrie 2018, eliberat de SRL „Etagi”, potrivit căruia Vladimir Mușat este angajat la SRL „Etagi” din data de 01 august 2018 în funcția de agent imobiliar,

salariul constituind 0 lei 00 bani, instanța de apel apreciind critic conținutul acestui înscris, făcând trimitere la prevederile Hotărârii Guvernului nr. 165 din 09 martie 2010 „Cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real”, care statuează că, începând cu 01 mai 2018, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real (la întreprinderi, organizații, instituții cu autonomie financiară, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, în continuare - unități) se stabilește în mărime de 15,44 lei pe oră, sau 2610 lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

În ceea ce ține de argumentul recurentului cu privire la faptul că prima instanță l-a scutit de plata taxei de stat și, drept rezultat, instanța de apel urma să-i admită cererea de scutire de la plata taxei de stat, Colegiul menționează că scutirea de la plata taxei de stat este un drept al instanței, și nu o obligație. Capacitatea reală a părții în proces de a achita taxa de stat este apreciată de către instanță în fiecare caz concret prin prisma probelor prezentate de către solicitant.

Din aceste considerente, Colegiul conchide că apelantul/recurent Vladimir Mușat nu a îndeplinit în termen integral indicațiile instanței de apel, prezentând doar cererea de apel motivată și omițând să prezinte dovada de achitare a taxei de stat.

Astfel, reieșind din cele expuse și ținând cont de faptul că neajunsurile din cererea de apel, specificate prin încheierea din 25 septembrie 2018, nu au fost înlăturate integral, prin încheierea din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Vladimir Mușat în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La fel, Colegiul reține că actul judecătoresc de procedură implică cert obligația pozitivă a apelantului de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel și de a prezenta apelul în corespundere cu prevederile art. 364 și 365 din Codul de procedură civilă, iar nerealizarea acestei sarcini procedurale denotă întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru restituirea cererii de apel.

Colegiul relevă că, potrivit art. 61 din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1)-(3) CPC, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură

ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Articolul 6 par. (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. În acest sens, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 par. (1) al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Suplimentar, Colegiul reține că, recurentul este cel interesat de soarta soluționării prezentui litigiu în ordine de apel, fiind conștient că a depus cererea de apel nerespectând prevederile art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă și în lipsa dovezii de plată a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel încă la 25 iunie 2018, nu a manifestat diligență și nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel, fiind obligat să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță.

Din această perspectivă, instanța de recurs concluzionează că, recursul declarat de Vladimir Mușat împotriva încheierilor din 06 septembrie 2018 și 25 septembrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins cererile lui Vladimir Mușat de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, și încheierii din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Vladimir Mușat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 iunie 2018, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, este neîntemeiat, iar actele de discreție ale instanței de apel sunt întemeiate și urmează a fi menținute de către instanța de recurs.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Vladimir Mușat.

Se mențin încheierile din 06 septembrie 2018, 25 septembrie 2018 și 16 octombrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vladimir Mușat către Galina Mușat cu privire la restituirea sumei și la acțiunea reconvențională înaintată de Galina Mușat către Vladimir Mușat cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Dumitru Mardari,

Nicolae Craiu